

{SZÖVETTAN}

? álmában megházasodott. A nő, akit feleségül vett, vörös, naná, ruhában lépett ki a templom kapuján, belékarolt, és készségesen mosolygott az egymást taposó fotóriporterekre. A szájuk elé tolt mikrofonoktól sem ijedt meg. Meg fogunk halni – minden kérdésre ezt válaszolta, és mosolygott rendületlenül.

?, miután a sofőr hazaszállította őket a feldíszített elnöki kölcsönlimuzinon, kibújt az öltönyéből, forró vizet engedett a kádba, pezsgőt bontott, és amikor meztelen felesége mögé lépett, hogy a nő hóna alatt átnyúlva tenyerébe vegye annak kemény melleit, hirtelen egy sötét, dohányfüstös szobában találta magát. Emlékezett rá, hogy alig pár pillanattal előbb, valahol a fürdőszoba és a füstös helyiség közötti úton valaki hátulról megragadta, előbb fojtófogással mozgásképtelenné tette, majd amikor szinte teljesen elfogyott tüdejéből a levegő, telegévelt papírlapokat tömött a szájába. Az első néhányat, a váratlan támadástól rémülten, szinte rágás nélkül nyelte le. A Magyar Értelmező Kéziszótár 2003-as kiadásának 67. oldalával, az átkoz, átkölt, átköltözik, átkönyvel, átköt, átkulcsol, átlag, átlagol, átlagsebesség, átlapátol, atlasz, átlát, átlátogat, átlátszatlan, átlátszik, átlendül szavakkal kezdte. Támadója ekkor itatott vele néhány korty vizet, majd folytatta. Más nyilván a belét is kiokádta volna attól a sok szartól, amit lenyelt, de ? az első lap után, ahogy mondják, ráérezett az ízére, s élvezkedve morzsolta fogai közt a rostokat.

Nem volt rendezőelv a szövegek kiválasztásánál, ez szinte biztos; nehogy valaki azt higgye, hogy létezik a „szar” jelző és a felzabált szövegrészletek között bármilyen, az értelmezésre okot és lehetőséget adó összefüggés. Nem létezik.

A támadó érezte, hogy ? kezdeti ellenállása enyhül, testtartása már-már együttműködésről árulkodik, ezért ő is enyhített a szorításon. A szótár után Esti Kornél következett, majd az Utas és holdvilág, aztán az Iskola a határon. A Bevezetés a szépirodalomba-ból két lapot is elragott, utána egyet a Karneválból, egyet a Gyertyafénykeringőből, majd a Lassú teherből. A Jégmadarat a Még élsz követte, azt a Legendárium. Síríg tartsd a pofád. Macskakő. Lélekvándorlás. Sorstalanság. Egy lap a Fogoly lélekből, egy a Glamorámából, aztán az Anyegin Bárczy Károly fordításában. Kékháj. Az elhagyott latrinán. Gold a mennybe megy. Pénz. A titkos csoda. Iliász. Levélké. A leskelődő. A Sötétség délbenre jött a Világkiállítás, a Burleszkre a Pekingi ősz, arra az Antigóné. Minden ember halandó. A per. Kővilág.

És a többi.

? az utolsó falatot már a sötét szobában nyelte le. Már nem érzett szorító karokat a testén. Támadója eltűnt, éppoly hirtelen, ahogy érkezett.

A sötét dolgozószoba, gondolta ? jóllakottan, mint aki ismerős helyen jár, s emlékei foszlányain keresztül lassan minden tiszta képet ölt; a szoba íróasztalán telefon csörömpölt. Már régóta várt arra, hogy megcsörgessék, és lám, amint ? a szobában termett, ezt valaki engedelmesen meg is tette, most jött el az ideje, nyilván. Hangosan és hosszan jajveszékelt, mint aki (ami?) ebben látja az utolsó lehetőséget. ? úgy állt ott, bámulva az őrző telefont, mint egy elátkozott lélek, akire nem is figyelnek. Olykor – ?nek legalábbis úgy rémlett – elfáradt és abbahagyta, de később megint csak

rázendített, pörölt és csörgött. Ez a kis acélgép itt, mutatott ? a telefon mellett heverő furcsa szerkezetre, nem kérdőn, de nem is határozottan, s maga is meglepődött, hogy hangosan beszél, holott senki nincs a szobában, aki meghallhatná. Nem vitás, a kéziratpapírok és könyvek közé temetve, az egyetlen élőlény ? volt.

Persze ? a valóságban a hálósobájában aludta a későn fekvők mély, egészségtelen reggeli álmát. Az, amit hiánynak gondolunk, gondolta az álmabeli szobában ?, miközben a telefon fáradhatatlanul csörömpölt, tulajdonképpen nem más, mint annak beismerése, hogy, de itt elakadt, és pontosan tizenkét percre nem folytatta a gondolatot. Mi ez idő alatt nyugodtan szemügyre vehetjük ? szobájának részleteit. Óriási ágya a lepedők és paplanok vitorláival fehér gályaként vonszolta őt, imbolyogva, álmatlanság szirtjei és zátonyai között, álmok különös dagályán. ? foglalkozását a dolgozósobában, az íróasztalra tett tábla hirdette egyáltalán nem harsogó, inkább kopott, de a figyelmet mindenképpen felkeltő betűkkel. A rendelkezésünkre álló tizenkét (illetve most már csak öt) percben elgondolhatjuk az életét is, kapcsolatát a családjával, amelynek tagjait egytől-egyig szereti, de akaratát rájuk mégis oly szenvedéllyel erőlteti, hogy a szeretet természetével kapcsolatban bennünk nagy bizonytalanság támadhat idővel, és e bizonytalanság ára bizony az, hogy, fejezte be a gondolatot ?, az Isten elhagyott.

Tegnap (valójában a mai éjszakát követő tizenhatodik napon) hajnali háromkor került ágyba. Sokáig nem bírt elaludni. Kezébe vette az éjjeliszekrényén egymásra hányt könyvek közül a legfelsőt, belelapozott, már majdnem a végén tartott, és várta, hogy jöjjenek a gondolatok, amelyek elgyengítik a testét és az agyát.

A gondolkodás abból állt, hogy sorra felidézett magában bizonyos érzéseket, és méregette az intenzitásukat. Így szokta megállapítani, hogy mit akar vagy mit akarna, ha akarhatna.

Most alig lélegzett. Kócos volt, mozdulatlan és sápadt.

Kinyitotta szemét. Először is eltűnő álmainak rongyait vette észre. Egy, vagyis nem: két mondatot hallott, élesen: „Ennek következményeképpen kétségtelenül világossá válik az a tény...”, és „Az, amit hiánynak gondolunk, tulajdonképpen nem más, mint annak beismerése, hogy az Isten elhagyott”. Mint gyakran, mikor lefekvés előtt dolgozott, azaz olvasott (vagy, máskor, írt), ezúttal is szavakkal álmodott, erről, ugye, már értesülhettünk az elmúlt percekben, fölzaklatott agya a kitartósság törvényénél fogva szavakkal bíbelődött, alvás közben is szavakat mintázott és csoportosított, az álom laza ellenőrzésével, gépiesen és oktondian. Elmosolyodott, mert arra gondolt, Megbízó mennyire elégedett vele, s bár álmai szövetében kevésbé látszik e mondatok értelme, leírva mégis büszke lehetett erre vagy arra a mondatára, nemcsak álmában, de ébren is.

- Micsoda ronda mesterség is ez – dünnyögte ?. Beleölelt párnáiba, próbált tovább aludni. A vörös ruhás nőre gondolt, a kádra, a pezsgőre, a feszes mellekre. De akkor már meghallotta a telefon csörömpölését.

Ki keresheti őt ilyenkor? Egynegyed hét volt. Legalábbis eredetileg: az előző bekezdés harmadik mondata közben ugyanis csöngettek, s az ajtónyitással, a küldemény átvételével és az elismervény aláírásával, majd a csomag kibontásával, szemrevételezésével és az ilyenkor kötelező belelapozással eltöltött percek hozzáadva tulajdonképpen már félhét is elmúlt. ? kiugrott az ágyából, átszaladt dolgozósobájába. Leemelte a kagylót. Tekintetével a kis acélgépet kereste, de csak a névtábla hevert ott kopottas betűivel.

- Te vagy az, ?? - kérdezte túlhan ! hangja.

- Mit akarsz, !?

- Bocsáss meg - akadozott a hang, mert ilyent még nem mondott soha -, az éjjel meghalt [REDACTED].

- Micsoda? - kérdezte dermedten ?
- Meghalt - ismételte a hang egyszerűen. - Meghalt, ?. Meghalt.
- Kicsoda? - riadozott ?. - Miért? Hogyan? - kiáltozott. - A [REDACTED]? Szörnyű - mondta végül -, szörnyű, szörnyű -, mert csak ekkor ébredt föl igazán, csak ekkor értette meg egészen, csak ekkor rettent össze a lelke mélyéig.

Lassan felsejlett benne a tegnapi nap, a délelőtti találkozó Megbízóval, az utasítás, a levél, amelyet kézbesítenie kellett. „Vigyázzon! Torquemada érsek szükség esetén tűzzel-vassal is hajlandó kiirtani minden olyan eszmét, amely ellentmond a szeretetről, a megértésről és a türelemről vallott tanoknak.” ? hangosan ismételte Megbízó végzetes üzenetét.

- Igen. A Spanyol - szólt a hang. – Igen, ez volt az. Általános szépség. Ma éjjel három órakor. Igen, igen. Tegnap még fönn volt. Karrierje csúcán. Elismerték, idézték, hívatkoztak rá, elemezték. Ennyi lenne, tényleg? - ! egyre ingerültebbé vált. - Bízunk mindent a véletlenre? – kérdezte. Meg ezt: Van ennek így értelme? És ezt: Az idő ebben az esetben sem érdekes? És ezt: Bármikor és bárhol? Mindent? És ezt is: Észreveszi valaki? Lehet ennyire mindent mindennel keverni? Nincs már biztos jelentés, nincs értelem, nincs kapaszkodó? - Aztán megint pánikba esett. - ?, jöjj ide. Itt minden összevissza. Nem tudom, mit csináljak. Figyelnek. Követnek. De nem hazulról beszélek. A [REDACTED] kávéházból. Elromlott minden, ?. Minden. Lehallgatják a telefonom. Az otthonit is, a mobilt is. Még ez is, képzeld. Majd künn a kávéház előtt várlak. Ugye azonnal jössz?

- Azonnal. Irtózatos. Tüstént megyek. !, !...

- Halló. Tegnap még magam olvastam fel őt, óriási siker volt, fönn járt. Semmi baja se volt. Velünk [REDACTED] - kezdte a hang, és egyszerre elcsuklott, nem bírta tovább folytatni.

- Halló, halló, !, itt vagy? Beszélünk - ordította ?. - Halló, halló... Hisz ez irtózatos...

De a hang már nem volt ott. Eltűnt, mintha a könnyek tengerébe merült volna.

? letette a kagylót. Meztláb állott a sötét szobában, fázott és didergett, de nem mozdult. Nézett meredten ki az ablakon, az esőverte lámpafényben ázó utcára, az utcán munkába siető emberekre, akik közül az egyik, egy szakállas, vékony férfi megállt a [REDACTED] mozi előtt, rosszállóan az égre nézett, letörölte arcáról az esőt, és azt mondta: a kurva istenit.

Én voltam az a fickó. Én, Jorgosz Baia.

Indokolt a múlt idő, mert amikor ezt olvassa, én már nem élek. Halálra zabáltam magam. Öngyilkosságom módjáról ott, a [REDACTED] utcában, az esőben állva, a kővé dermedt ?et bámulva határoztam.

? akkor már több mint fél éve állt ott, engem bámulva a vizes ablaküvegen keresztül. Végül is elszántam magam, s ő is megmozdult. Nyelt egyet, nagyot, ahogy az álmában keserűt, amint szokta, s kimeresztette zavaros szemét. Tegnapelőtt még ő is látta. Én is láttam. ! is látta. Kora délelőtt valami szert ment kérni a Futártól, grammra fizetett, s nem is gondolt arra, hogy védekezzék a spanyol ellen. Nem egyszer jutott, jutottunk így szerhez, s orvos barátja ezúttal is [REDACTED] ajánlott, apró adagokban, naponta öt darab egytizedgrammos port. ? csod. ut. Nevetett. Amikor átvette az [REDACTED], a rendelőből kimenet az előszobában találkozott az [REDACTED] val. Ruhakefét tartott a kezében, és ezt ? eléggé furcsállotta, de mert a konyhába sietett, csak éppen kezét fogott vele, mosolyogva, mint egyébkor. Akkor még élt. Én is éltem még akkor. Most nincs többé. És én se vagyok. Jaj de furcsa ez. Egy pillanattal ezelőtt még jelen időben gondolkozott róla, én is jelen időben gondolkoztam róla, most pedig múlt időt használ, múlt időt használunk, és jobban jár, ha ön is ezt teszi. Minden olyan váratlanul jön. Igaz? Ha sorra vesszük: ? álmában megházasodik, szeretkezne egy kiadósat, de megtámadják,

teletömik mindenféle szöveggel, telefoncsörgés ébreszti, tragikus hírt kap. Lemértem, ez így alig öt másodperc. Ha legalább készülni lehetne rá, edzeni-szoktatni lelkünket, hogy elfogadjuk, de egyszerre csak itt van ez és az, kuszán és véletlenül, látszólag szeszélyesen, szinte vázlatos formában, s mégis visszavonhatatlanul, végzetes örökkévalóságában. Elmentve. Kinyomtatva. Beleégve a memóriába. Ez a szörnyű. Csak ez a szörnyű.

Meggyújtotta a villanyt. Láttam az utcáról. Amint a fény végigcikázott kazalban heverő kéziratpapírjain, így gondoltam el ott az esőben, hideglelősen borzongott össze, mert megpillantotta, s most ön is megpillanthatja, éjszakai tivornyájának emlékeit: a fekete s p... at, a hamutartót, m... ek vastag, b... vízihullák... á... ak a... k, s a füstöt, ... idegedett, savanyú... füstöt. Nyirkos, novemberi reggel volt. Egy kis szemetes kertet látott maga előtt, valójában az utca volt az; verebeket, valójában munkába siető járókelőket; elhányt újságpapírokat, rongyokat, valójában egy hajléktalant, aki csorgó hideg párával az arcán fekszik tőlem alig két méterre, targallyakat s ködöt, cirmos, undok ködöt, mely, akár benn a... füst, fagyos volt és bűdös, rátapadt az ablakokra, összemaszatolt mindent.

Keze a reggeli újságok után nyúlt. Gyorsan föllapozta őket. A nevét kereste a halottak lajstromában, de még nem volt benne. Egyébként csupa gyászjelentés meredt rá, fekete keresztekkel, mint holmi ~~fejfaerdő egy temetőben~~.

„178 új haláleset - hirdették a cikkek, szinte ujjongva -, tetőfokon a....” Új vírus. Először a Möbius, most meg ez.

- Nem lehetett a... spanyol... - gondolta ?. - Dögvész, döghalál. A végítélet ez, a végítélet - ezt meg én gondolom.

Ezen az éjszakán halt meg (), a nagybátyja, ... a költő, aki egész életében - nem tudni, miért - csak szabálytalan, tizenhét soros szonetteket írt. Többé nem ír szabálytalan, tizenhét soros szonetteket. Tettem róla.

- Szépen vagyunk - mormolta ?.

És közben már hányta is ki az álmában erőszakkal felzabált papírlapokat, magára, mindet, telehányta a ruháit, húzta ki az öklendezés az elmosódott, összekeveredett betűket, beterítette a cipőjét, dühöngve hányt, s közben elszántan kötötte a nyakkendőjét. Azon tűnődött, mit is kell mondani ilyenkor, mit is mond majd szegény lnek?